

# Internetconsultatieverslag

## 1. Inleidend

Onderwerp van de consultatie

Naam: Besluit van school naar duurzaam werk en Regeling regionaal programma en Doorstroompunt 2026-2029  
Van: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap  
Type voorstel: ontwerp algemene maatregel van bestuur en ontwerp ministeriële regeling

Looptijd consultatie:

Startdatum consultatie: 14-2-2025  
Einddatum consultatie: 14-3-2025

Doel van het voorstel en voorgelegde vraag of vragen

Het besluit en de regeling horen bij de Wet van school naar duurzaam werk.<sup>1</sup>  
Het doel van de wet en de lagere regelgeving is om kansengelijkheid onder jongeren te vergroten door betere ondersteuning mogelijk te maken bij de overgang van school naar werk en bij het behouden van werk.

Opbrengst van de consultatie (hoeveel reacties en (globaal) van welke doelgroepen)

Er zijn 133 reacties gekomen op de internetconsultatie. Veruit het grootste deel van de reacties is afkomstig van scholen uit het praktijkonderwijs en gespecialiseerd onderwijs die met dezelfde reactie hebben gereageerd. Er zijn 12 reacties vanuit individuele gemeenten of een (Doorstroompunt)regio. Daarnaast hebben acht landelijke organisaties namens een branche gereageerd. Ook hebben acht mbo-instellingen gereageerd. Verder hebben enkele zorg- en welzijnsorganisaties of andere organisaties gereageerd die jongeren begeleiden. Tenslotte hebben 13 particulieren gereageerd.

## 2. Beeld van binnengekomen reacties

Per onderwerp wordt de hoofdlijn van de reacties besproken, wordt hier een reactie op gegeven en wordt aangegeven of de inbreng heeft geleid tot aanpassingen in het Besluit van school naar duurzaam werk (hierna: besluit) of de Regeling regionaal programma en Doorstroompunt 2026-2029 (hierna:

---

<sup>1</sup> Kamerstukken 36667.

regeling). De Wet van school naar duurzaam werk (hierna: wet) is reeds aangenomen, dus daar kunnen geen aanpassingen meer aan worden gedaan.

### *Algemeen*

Veel reacties zijn positief over de wet, het besluit en de regeling. Men is positief over het doel van de regelgeving, dat er over de grenzen van de domeinen heen gekeken wordt, ruimte wordt geboden om in de regio zelf vorm te geven aan de wijze waarop de regelgeving wordt ingevuld en dat dit organisaties helpt om de samenwerking op te zoeken en passende maatregelen te nemen om jongeren te helpen. Wel geven veel organisaties aan nog aandachtspunten te zien.

### *Aanvullende loopbaanbegeleiding praktijk- en voortgezet speciaal onderwijs*

In de internetconsultatie zijn veel reacties binnengekomen die gaan over de duur en de bekostiging van de aanvullende loopbaanbegeleiding van het praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso). De regering wordt opgeroepen om de duur van de aanvullende loopbaanbegeleiding aan te passen naar twee jaar en te zorgen voor bijpassende bekostiging.

Met de nota van wijziging bij het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk,<sup>2</sup> is gehoor gegeven aan deze wensen en is de duur van de loopbaanbegeleiding in het pro en vso aangepast. Het bevoegd gezag van de pro- en vso-scholen krijgt ook in het tweede jaar nadat een jongere de school heeft verlaten een actieve taak in de loopbaanbegeleiding. Reden hiervoor is dat deze groep jongeren over het algemeen meer begeleiding nodig heeft bij het vinden van werk en minder gemakkelijk bij de gemeente aanklopt voor hulp. Dit in combinatie met het feit dat zij over het algemeen langer op hun school voor pro of vso hebben gezeten en daarom vaak een hechtere band hebben opgebouwd met hun voormalige school en de weg terug naar die school makkelijker kunnen vinden. Daarom is het gerechtvaardigd om het pro en vso enerzijds en het mbo anderzijds verschillend te behandelen. Signalen uit het veld ondersteunen dit.

In het wetsvoorstel zoals dat oorspronkelijk was ingediend, zou er voor deze groep jongeren in het eerste jaar een proactieve ondersteuning vanuit de school worden geregeld en zou het bevoegd gezag in het tweede jaar slechts hoeven adviseren op verzoek van de oud-leerling (reactief). Met de hiervoor genoemde wijziging is in zowel het pro als het vso de (proactieve) loopbaanondersteuning vanuit de school opgerekt naar twee jaar. Met het amendement van het lid Soepboer<sup>3</sup> is hieraan toegevoegd dat het bevoegd gezag in het tweede jaar

---

<sup>2</sup> Kamerstukken II 2024/25, 36667, nr. 7.

<sup>3</sup> Kamerstukken II, 2024/2025, 36667, nr 17.

opnieuw een aanbod tot loopbaanbegeleiding doet, indien in het eerste jaar na het verlaten van de school de leerling hier geen gebruik van heeft gemaakt. Voor het tweede jaar van de aanvullende loopbaanbegeleiding is het beschikbare bedrag voor het pro en vso structureel met € 750.000 verhoogd. Dit komt bovenop de reeds beschikbare € 1,5 miljoen voor het pro en vso voor de loopbaanbegeleiding. De verwachting is dat de begeleiding in het tweede jaar voor minder jongeren nodig is dan in het eerste jaar na het verlaten van de school, omdat niet elke jongere de begeleiding nog nodig zal hebben of de gemeente de begeleiding al heeft voortgezet. Het is belangrijk om te benadrukken dat voor veel jongeren de gemeente de best toegeruste partij is om ondersteuning te bieden. Dit omdat de gemeente vanuit de Participatiewet instrumenten in kan zetten waarmee jongeren een veel grotere kans hebben op duurzaam werk. Idealiter wordt de gemeente al betrokken als een jongere nog op school zit, zodat de gemeente bijtijds op de hoogte is van de situatie van de jongere en diens vaardigheden en tijdig ondersteuning in kan zetten, juist om te voorkomen dat de stap naar de gemeente groter wordt. De berekening voor het budget van de loopbaanbegeleiding is gebaseerd op een gemiddeld aantal uur per jongere. Waar de ene jongere meer begeleiding nodig zal hebben direct na het verlaten van de school, heeft de ander juist begeleiding nodig in het tweede jaar. Wat nodig is, verschilt sterk per jongere. De scholen kunnen het budget naar eigen inzicht inzetten. Het extra budget voor de scholen omdat de taak voor loopbaanbegeleiding in het tweede jaar wordt uitgebreid, komt uit het budget dat op basis van het oorspronkelijke wetsvoorstel beschikbaar was voor het Doorstroompunt. Het Doorstroompunt heeft door deze wijziging een minder grote taak, omdat het bieden van een vangnet in het tweede jaar na uitstroom nu primair komt te liggen bij de pro- en vso-school.

#### *Aanvullende loopbaanbegeleiding mbo*

Er zijn relatief weinig reacties binnengekomen over de aanvullende loopbaanbegeleiding in het mbo. Twee reacties vragen om mbo-instellingen meer ruimte te geven op welke wijze de aanvullende loopbaanbegeleiding ingevuld wordt, en het 'hoe' aan de scholen over te laten. Verder vragen sommige mbo-instellingen en gemeenten zich af wanneer de taak van de school stopt en die van de gemeente begint, en welke taak elke organisatie precies heeft. In enkele reactie wordt gevraagd om duidelijkheid over de gegevens die nodig zijn om het overgangsdokument op te stellen.

Over het verzoek om meer ruimte te geven bij de invulling van de aanvullende loopbaanbegeleiding, het volgende. In de nota van toelichting bij het besluit wordt

uitgelegd waarom gekozen wordt om nadere regels te stellen over de invulling van de aanvullende loopbaanbegeleiding: "Uit de ervaringen met de Aanpak Jeugdwerkloosheid blijkt dat het belangrijk is dat ondersteuning in de stap van school naar werk op een persoonlijke wijze plaatsvindt en aansluit op de behoefte van de jongere. Het helpt als de benadering plaatsvindt door begeleiders die bekend zijn met de jongere en de situatie van de jongere. Op basis van de Subsidieregeling nazorg mbo 2022/2025 benaderden veel mbo-instellingen jongeren reeds persoonlijk, maar nog niet alle mbo-instellingen deden dit. Sommige mbo-instellingen stuurden bijvoorbeeld een gestandaardiseerde e-mail of een formulier naar alle gediplomeerden." De nadere invulling die het besluit geeft aan de aanvullende loopbaanbegeleiding biedt nog steeds veel ruimte *hoe* mbo-instellingen de aanvullende loopbaanbegeleiding aanbieden, *welk aanbod* zij binnen de instelling organiseren en op welke (groepen) studenten zij willen focussen. Door de nadere invulling in het besluit van de aanvullende loopbaanbegeleiding, wordt tenminste geborgd dat elke mbo-instelling aan de slag gaat met aanvullende loopbaanbegeleiding en dat dit op zo'n manier gebeurt dat dit aansluit bij de behoefte van de studenten. Tevens geeft dit duidelijkheid aan mbo-instellingen, studenten, ouders en de Inspectie van het Onderwijs wat verwacht mag worden van elke mbo-instelling. Dit punt heeft dus niet geleid tot wijziging van het besluit en de regeling.

Met betrekking tot het verzoek om meer duidelijkheid over de taakverdeling en samenwerking tussen scholen en gemeente, verder het volgende. In het wetsvoorstel zijn enerzijds duidelijke taken en bevoegdheden geformuleerd en is geduid wanneer de ene partij een beroep kan doen op de andere, en wordt aan de andere kant ruimte gelaten om de samenwerking nader vorm te geven om in te kunnen spelen op de situatie in de regio en per jongere te kunnen bekijken wat passend is. In paragraaf 4.5.1 van de memorie van toelichting bij de wet is dit nader toegelicht.<sup>4</sup> In de regeling is vervolgens bepaald dat in het regionaal programma scholen en gemeenten over specifieke onderwerpen samenwerkingsafspraken moeten vastleggen. In het veld wordt de nieuwe wet- en regelgeving voorbereid met de nodige ondersteuning van OCW, SZW en landelijke partners. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om diverse handreikingen, leerbijeenkomsten, vraag en antwoord, een pre-toets op de regionale programma's en diverse onderzoeken. Het volledige overzicht van de landelijke ondersteuning is te vinden op de webpagina van de wet.<sup>5</sup> Kortom: in de wet is

---

<sup>4</sup> Kamerstukken II 2024/25, 36667, nr. 3, p. 38.

<sup>5</sup> Webpagina van school naar duurzaam werk:  
[https://www.samenvoordeklant.nl/sites/default/files/bestandsbijlage/250806-Overzicht\\_landelijke\\_ondersteuning\\_wet\\_van\\_School\\_naar\\_Duurzaam\\_werk.pdf](https://www.samenvoordeklant.nl/sites/default/files/bestandsbijlage/250806-Overzicht_landelijke_ondersteuning_wet_van_School_naar_Duurzaam_werk.pdf)

bewust veel ruimte voor een eigen invulling gelaten en er is voldoende informatie en ondersteuning voorhanden om deze eigen invulling goed vorm te geven. Dit punt heeft dus niet geleid tot wijziging van het besluit en de regeling.

Met betrekking tot het verzoek om duidelijkheid over de gegevens die nodig zijn om het overgangsdokument op te stellen, tot slot het volgende. Welke gegevens precies nodig zijn bij het gebruik van het overgangsdokument, hangt af van wat in het regionaal programma wordt afgesproken over het gebruik en het format van het overgangsdokument. Dit is toegelicht in de regeling in paragraaf 2.2.3. Op basis van de internetconsultatie is in de regeling toegevoegd dat aangeraden wordt altijd een aantal elementen op te nemen in het overgangsdokument, namelijk de contactgegevens van de jongere en de school, de schoolcarrière, de vaardigheden van de jongere, zijn wensen en de ondersteuningsbehoefte. Als de regio deze elementen inderdaad opneemt in het format voor het overgangsdokument, dan moet de school deze gegevens kunnen verstrekken.

#### *Rol gemeenten en Doorstroompunt*

Een aantal gemeenten geeft aan dat zij eerder dan 1 juli 2025 behoefte hebben aan een modelverordening. Het kost namelijk tijd om een verordening te wijzigen en de besluitvorming te organiseren. Verder geeft een gemeente aan dat zij het onderscheid tussen de gemeente en het Doorstroompunt onduidelijk vindt; het Doorstroompunt is immers ook de gemeente. Tenslotte vraagt een gemeente zich af waarom de taak van het Doorstroompunt zich beperkt tot jongeren zonder startkwalificatie.

SZW heeft de VNG gevraagd om een modelverordening voor gemeenten te maken. De VNG gaat hier nu het wetsvoorstel door de Tweede Kamer is aangenomen mee aan de slag. Naar verwachting is de modelverordening gereed voordat de wet inwerking treedt.

Met betrekking tot het onderscheid tussen de gemeente en het Doorstroompunt geldt dat het inderdaad beide gemeentelijke taken betreffen die zijn belegd bij het college van burgemeester en wethouders. In de wet wordt dan ook alleen gesproken van 'het college van burgemeester en wethouders' en blijkt uit de plek en context om welke gemeentelijke taak het gaat. In de memorie van toelichting en ander voorlichtingsmateriaal is er omwille van de leesbaarheid echter voor gekozen te spreken over de Doorstroompuntfunctie als het gaat om de taken in de onderwijswetten en over de gemeente als uitvoerder van de Participatiewet. Het gaat namelijk om andere taken met andere doelen, waarvan de uitvoering

vaak in aparte afdelingen is georganiseerd. Voor de Doorstroompuntfunctie geldt dat deze bovendien vaak regionaal is belegd. In een voetnoot in de memorie van toelichting bij de wet is dit reeds uitgelegd.<sup>6</sup> Hetzelfde geldt voor de toelichting bij de regeling. Dit punt leidt daarom niet tot wijziging van het besluit en de regeling.

In paragraaf 4.4 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is al beargumenteerd waarom het Doorstroompunt zich beperkt tot jongeren zonder startkwalificatie. Dit punt heeft dus eveneens niet geleid tot wijziging van het besluit of de regeling.

#### *Gegevensuitwisseling*

Uit de internetconsultatie blijkt dat voor gemeenten gegevensdeling een belangrijk thema is. Enkele gemeenten vragen of het mogelijk is om in de wet te regelen dat het Doorstroompunt en de afdeling die de Participatiewet uitvoert, met dezelfde database kunnen werken en automatisch gegevens kunnen uitwisselen. Verder geven enkele gemeenten en landelijke organisaties aan dat domeinoverstijgende gegevensdeling met andere partners, zoals het UWV, niet is uitgewerkt in de wet- en regelgeving. Tenslotte zijn er enkele specifieke wensen om als gemeente aanvullende gegevens te ontvangen. Het betreft gegevens waaruit blijkt dat jongeren nieuwkomer zijn, informatie over de mbo-verklaring en dagbestedingsgegevens.

Over de wens om automatische gegevensuitwisseling mogelijk te maken, het volgende. Met de wet is een grondslag gecreëerd om gegevens van het Doorstroompunt ook te mogen gebruiken voor uitvoering van de Participatiewet.<sup>7</sup> Op basis van het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens en de Vereniging Nederlandse Gemeenten zijn de bepalingen over gegevensdeling verbeterd gedurende de totstandkoming van het wetsvoorstel. In paragraaf 5.7.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij de wet is hierover opgenomen: "In de WEB wordt een grondslag gecreëerd voor verdere verwerking van persoonsgegevens die de gemeente heeft verwerkt voor het Doorstroompunt, indien dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de Participatiewet. Hierbij moet opnieuw een individuele beoordeling van de noodzaak en proportionaliteit plaatsvinden: alleen de gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Participatiewet worden overgedragen." Het automatisch delen van alle gegevens van het Doorstroompunt aan de afdeling die de Participatiewet uitvoert, is niet proportioneel. Dit punt leidt dus niet tot wijziging van het besluit en de regeling.

---

<sup>7</sup> Artikel 9.2.5, vierde lid, WEB.

Een mogelijkheid die gemeenten wel hebben, is om de taak van het Doorstroompunt te mandateren of delegeren aan een andere afdeling, in casu dezelfde afdeling die de Participatiewet uitvoert.

Met betrekking tot de opmerking dat domeinoverstijgende gegevensdeling met andere partners, niet is uitgewerkt in de wet- en regelgeving, geldt dat in de wet inderdaad geen grondslagen zijn opgenomen die betrekking hebben op andere organisaties dan scholen, Doorstroompunt en gemeenten. In de evaluatie van het de wet in 2028, wordt bekeken of er specifieke gegevens ontbreken die noodzakelijk zijn voor een effectieve uitvoering van de wettelijke taken. Dit geldt dus ook voor de door sommige respondenten gewenste gegevens over nieuwkomers, de mbo-verklaring en dagbesteding. Domein-overstijgende gegevensuitwisseling in het sociaal domein als sprake is van meervoudige problematiek is bovendien onderdeel van het wetsvoorstel Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams), dat in behandeling is in de Tweede Kamer.<sup>8</sup> Dit punt leidt dus niet tot wijziging van het besluit en regeling.

#### *Governance regionaal programma*

Enkele regio's geven aan dat de rol van de centrumgemeente bij de totstandkoming en uitvoering van het regionaal programma niet precies duidelijk is. De opzet van de regeling heeft nog een sterke vsv-invalshoek. Dit blijkt uit de formulering 'de centrumgemeente sluit aan bij het regionaal bestuurlijk overleg'. Enkele gemeenten geven aan dat aandacht nodig is voor hoe het wetsvoorstel en het regionaal programma zich verhouden tot de arbeidsmarktinfrastructuur. Hierbij wordt de regering verzocht om ondersteuning te bieden hoe deze verbinding moet worden gelegd en hoe de governance vormgegeven kan worden.

Verder geven enkele welzijnsorganisaties aan dat het belangrijk is om het jongerenwerk als serieuze en gelijkwaardige partner te betrekken bij de regionale programma's. Zij geven aan dat jongerenwerkers een essentiële rol hebben bij de uitvoering van de wet. Ook wordt aangegeven dat vavo-opleidingen structureel aangesloten willen zijn bij de inzet vanuit regionale programma's.

In het nieuwe artikel 10b van het Besluit Participatiewet is inderdaad opgenomen dat de centrumgemeente aansluit bij het regionaal bestuurlijk overleg. In dit artikel is echter ook opgenomen dat de centrumgemeente bijdraagt aan de totstandkoming en uitvoering van het regionaal programma en daarbij de gemeenten in de arbeidsmarktregio vertegenwoordigt en ondersteunt en bijdraagt

---

<sup>8</sup> Kamerstukken 36295.

aan de effectrapportage. Deze taken beogen samen een intensieve rol en actieve betrokkenheid van de centrumgemeente(n) bij (alle fases van) het regionaal programma tot uitdrukking te brengen. Zo krijgt de centrumgemeente een vergelijkbare rol als haar partners bij het regionaal programma, zijnde de contactgemeente en de contactschool. Dit komt ook tot uitdrukking in artikel 2.1, tweede lid, en 5.1, vierde lid, van de regeling en de toelichtingen bij de wet, het besluit en de regeling. Dit punt leidt dus niet tot wijziging van het besluit en de regeling.

Over de verhouding tussen het regionaal programma en de arbeidsmarktinfrastructuur het volgende. In de toelichting van het besluit is toegelicht dat de centrumgemeente de schakel vormt tussen de partners in de Doorstroompuntregio en de partners in de arbeidsmarktregio en zo kan bijdragen aan onderlinge samenwerking en afstemming.<sup>9</sup> Ook de partners in de arbeidsmarktregio hebben immers vele mogelijkheden om jongeren te ondersteunen naar werk op grond van de wet- en regelgeving met betrekking tot de structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI). Het gaat hierbij om de andere gemeenten in de arbeidsmarktregio, UWV, sociale partners en - na inwerkingtreding van de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur - onderwijspartijen (voor bij- en omscholing). Dit punt leidt niet tot wijziging van het besluit en de regeling, maar SZW en OCW zullen wel op andere wijze aan dit punt tegemoetkomen gezien het verzoek om ondersteuning te bieden. Zo informeren en ondersteunen SZW en OCW samen met het Landelijk Ondersteuningsteam Regionale Arbeidsmarkt de regio's en in het bijzonder de centrumgemeenten bij het vormgeven van de samenwerking tussen de Doorstroompuntregio's en de arbeidsmarktregio's, met oog voor de governance en met als doel jongeren de best mogelijke ondersteuning naar werk te bieden. Mede naar aanleiding van de motie van de leden Ceder en Oostenbrink<sup>10</sup> en de motie van het lid Oostenbrink<sup>11</sup> zullen de ministeries na inwerkingtreding van de wet- en regelgeving in samenspraak met de betrokken partijen, de samenwerking evalueren, zodat grote verschillen tussen de regio's worden voorkomen. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de verschillende regio-indelingen.

Met betrekking tot het punt dat jongerenwerk als gelijkwaardige partner moet worden betrokken bij de regionale programma's, verder het volgende. Uit de wet volgt reeds dat (andere) 'organisaties die betrokken zijn bij de begeleiding van

---

<sup>9</sup> Zie paragraaf 3.3 van de toelichting.

<sup>10</sup> Kamerstukken II, 2024/25, 36667, nr. 26.

<sup>11</sup> Kamerstukken II, 2024/25, 36667, nr 25.

personen tot 27 jaar' bij het regionaal programma betrokken moeten worden.<sup>12</sup> Jongerenwerk kan hieronder verstaan worden. Naar aanleiding van dit punt is in de toelichting van de regeling, bij het onderwerp 'laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning'<sup>13</sup>, opgenomen dat de regio's gestimuleerd worden om "de brede samenwerking op te zoeken, gebruik te maken van goede voorbeelden, onderzoek en nieuwe initiatieven. Een voorbeeld van een goede aanpak is de laagdrempelige inzet van jongerenwerkers, die helpen om geldzorgen tegen te gaan. Zij kunnen een belangrijke verbindende rol spelen tussen de jongeren, de school en organisaties rondom de school."

Met betrekking tot de vavo-opleidingen tot slot het volgende. Vavo-opleidingen zijn onderdeel van mbo-instellingen en daarmee kort gezegd tevens onderwerp van de wet- en regelgeving rondom het regionaal programma. Uit een verkenning van OCW blijkt dat nog niet alle vavo-opleidingen goed zijn aangesloten op de regionale aanpak. Met het vavo-netwerk is daarom afgesproken dat vavo-opleidingen actief betrokken worden bij de regionale programma's om schooluitval tegen te gaan en dat zij zullen deelnemen aan de monitoring van overstappende leerlingen naar het mbo.<sup>14</sup> OCW en SZW zullen in de toetsing van de regionale programma's meenemen dat regio's, op basis van hun regionale analyse, voldoende aandacht besteden aan de uitval op het vavo. Daarmee is naar het oordeel van de regering voldoende aan dit punt tegemoet gekomen en is er verder geen wijziging van het besluit en de regeling nodig.

#### *Rol particuliere opleidingen*

Een landelijke organisatie geeft aan dat het belangrijk is dat particuliere onderwijsinstellingen worden betrokken bij de regionale planvorming, omdat zij een belangrijke rol kunnen spelen in de ondersteuning van jongeren terug naar school of naar werk. Deze organisatie geeft aan dat expliciet gemaakt moet worden welk deel van de subsidie is bedoeld voor loopbaanbegeleiding en dat dit door de contactschool wordt aangevraagd, en welk deel van de subsidie is bedoeld voor terugkeer naar school of werk en dat dit door de centrumgemeente wordt aangevraagd. Ook wordt ook aangegeven dat de contactschool onafhankelijk moet opereren, alle partijen gelijk moet behandelen en geen voorkeur moet hebben voor specifieke aanbieders, dat de contactschool transparant moet zijn en dat er een onafhankelijke stuurgroep moet zijn.

---

<sup>12</sup> Zie de nieuwe artikelen 9.2.4, derde lid, onderdeel a, onder 4°, en 9.2.8, tweede lid, WEB.

<sup>13</sup> Zie paragraaf 2.2.3, onder c, van de toelichting.

<sup>14</sup> *Kamerstukken II 2024/25, 36667, nr. 7.*

Particuliere opleiders ofwel niet-bekostigde instellingen kunnen inderdaad een belangrijke rol spelen in het bij- of omscholen van jongeren die geen bekostigd onderwijs meer volgen ter versteviging van hun arbeidsmarktpositie. Dat geldt in het bijzonder voor jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Met de nieuwe wet- en regelgeving krijgt bij- en omscholing voor jongeren een steviger plek. Zo wordt in de Participatiewet geregeld dat voor jongeren zonder startkwalificatie voor wie terugkeer naar het initieel onderwijs niet mogelijk is, een leerwerktraject (het combineren van werken met praktijkgerichte scholing) voor gaat op toeleiding naar werk. Ook is wettelijk vastgelegd dat in het regionaal programma moet worden samengewerkt met andere organisaties die in de regio jongeren begeleiden. Daaronder kunnen ook niet-bekostigde instellingen worden verstaan. Voorts is in de regeling reeds vastgelegd dat het regionaal programma afspraken over 'bij- of omscholing van jongeren zonder startkwalificatie tijdens een baan door middel van praktijkleren in het mbo of door middel van non-formele scholing met een branchewaardering zoals opgenomen in erkende sectorale Ontwikkelpaden' dient te bevatten. Naar aanleiding van dit punt wordt, om het belang van particuliere hierbij opleiders te benadrukken, in de toelichting van de regeling toegevoegd dat het betrekken van niet-bekostigde instellingen hierbij een belangrijk aandachtspunt is.<sup>15</sup>

Verder is het verzoek om expliciet te maken welk deel van de subsidie is bedoeld voor loopbaanbegeleiding en dat dit door de contactschool wordt aangevraagd, en welk deel van de subsidie is bedoeld voor terugkeer naar school of werk en dat dit door de centrumgemeente wordt aangevraagd. Het merendeel van het budget voor het regionaal programma wordt verstrekt aan de contactgemeente via een jaarlijkse specifieke uitkering. Dit budget wordt dus niet door de centrumgemeente aangevraagd en de contactgemeente is – in samenwerking met de contactschool en de centrumgemeente(n) – vrij de middelen naar eigen inzicht over de maatregelen te verdelen. De subsidie aan de contactschool is verder niet bedoeld voor aanvullende loopbaanbegeleiding, maar eveneens voor het regionaal programma. Ook hier geldt dat de contactschool – in samenwerking met de contactgemeente en de centrumgemeente(n) – vrij is de middelen naar eigen inzicht over de maatregelen te verdelen. Dit volgt reeds uit de wet, het besluit en de regeling, dus dit punt leidt niet tot aanpassing van het besluit en de regeling.

Over het voorkomen van een specifieke voorkeur voor aanbieders door de contactschool tot slot het volgende. Ook bekostigde scholen moeten zich aan de staatssteunwetgeving houden. Dit betekent dat als bekostigde scholen externe

---

<sup>15</sup> Zie paragraaf 2.2.3, onder f.

partijen willen inhuren voor het verrichten van activiteiten, zij dit marktconform moeten doen en voor zover van toepassing, met inachtneming van de aanbestedingsregels. We wijzen scholen op dit punt in de subsidiebeschikking.

#### *Doelen regionaal programma*

Enkele organisaties geven aan dat het belangrijk is dat er niet alleen gekeken wordt naar het tegengaan van voortijdig schoolverlaten of het vinden van werk, maar ook het doel wordt opgenomen dat jongeren in de brede zin maatschappelijk deelnemen. Zij willen dat hier ook een streefcijfer voor komt in het regionaal programma. Een regio geeft aan dat beter gekeken kan worden naar economische zelfstandigheid, in plaats van 12 uur werk.

Ook geven enkele gemeenten aan dat de vsv-leeftijd vanaf 12 jaar is, terwijl de wetgeving zich richt op de jongeren die niet meer onder de Leerplichtwet 1969 vallen. Deze gemeenten zouden graag verduidelijkt zien hoe de vsv-aanpak zich verhoudt tot de thuiszittersaanpak. Daarbij geven zij aan dat de leeftijd van het tweede doel (jongeren zonder onderwijs of werk) beter vanaf 16 of 18 jaar kan gelden, in plaats van 15 jaar. Ook is er behoefte aan tijdige publicatie van het NEET-dashboard, zodat regio's dit kunnen gebruiken voor het bepalen van hun doelen. Tenslotte wordt aangegeven dat niet gesproken moet worden van mbo 2 of hoger, maar dat de onderwijsniveaus uitgeschreven moeten worden.

Ten aanzien van de wens om deelname aan de maatschappij in brede zin als doel in het regionaal programma op te nemen, het volgende. De twee doelen zoals opgenomen in de wet<sup>16</sup> blijven de twee hoofddoelen van het regionaal programma, omdat onderwijs volgen of werken de beste manier is om maatschappelijk mee te doen. Soms is onderwijs volgen of werken tijdelijk of langere tijd niet mogelijk. Vanuit de wet- en regelgeving kan ook budget worden uitgetrokken voor inzet gericht op problemen waar jongeren mee te maken hebben als middel om jongeren na verloop van tijd (delen van) een opleiding te laten volgen of aan het werk helpen. De regio is verplicht om streefcijfers vast te stellen gericht op de beperking van vsv en het aantal jongeren zonder onderwijs of arbeid, maar mag ook aanvullende streefcijfers opnemen. De regio kan er dus voor kiezen ook een streefcijfer op te nemen die maatschappelijke deelname in brede meet, mits dit streefcijfer te relateren is aan de twee doelen zoals opgenomen in de wet. Dit punt leidt dus niet tot wijziging van het besluit en de regeling.

Over het kijken naar economische zelfstandigheid in plaats van 12 uur werk,

---

<sup>16</sup> Zie artikel 9.2.8, derde lid, onderdeel a, WEB.

verder het volgende. Het criterium van 12 uur werk komt niet meer in de wet- en regelgeving voor. Wat duurzaam werk is, wordt niet expliciet gedefinieerd. Regio's kunnen zelf bepalen wat zij hieronder verstaan, bijvoorbeeld op basis het aantal uur dat iemand werkzaam is, het type dienstverband, de sector waarin iemand werkzaam is of het inkomen. Deze elementen worden opgenomen in het dashboard over jongeren zonder onderwijs en werk. Regio's kunnen zelf hun selectie maken van de gewenste doelgroep. Dit punt leidt dus niet tot wijziging van het besluit en de regeling. De verwachting is dat de eerste versie van dit dashboard aan het eind van het derde kwartaal openbaar is.

De suggestie om bij de definitie over jongeren zonder onderwijs en werk, aan te sluiten bij de leeftijd van de leerplicht, wordt overgenomen omdat het onwenselijk is als jongeren onder de 16 jaar het onderwijs verlaten. Het doel van het regionaal programma wordt hierop aangepast. Om duidelijkheid te geven over de gehanteerde definitie, is in de bijlage van de regeling de definitie opgenomen over het aantal jongeren zonder onderwijs en werk. Ook is in de toelichting toegevoegd hoe deze definitie afwijkt van de Europese definitie.

Een vraag uit de internetconsultatie is hoe de thuiszittersaanpak zich verhoudt tot de vsv-aanpak. Kort gezegd liggen deze in het verlengde van elkaar: het tegengaan van thuiszitten draagt bij aan het beperken van vsv. Voor jongeren die vallen onder de leer- en kwalificatieplicht, kan thuiszitten een voorbode zijn van vsv. Bij thuiszitten kan het om een tijdelijke situatie gaan, waarbij het kind voor een beperkte periode niet ingeschreven staat op een school of langer dan 4 weken ongeoorloofd afwezig is. Als dit bij de start van een nieuw schooljaar (1 oktober) nog steeds het geval is, wordt de thuiszitter tevens een vsv'er.

Regio's wijzen op het belang van een preventieve aanpak om vsv tegen te gaan. Vsv is vaak een proces dat vaak al op jongere leeftijd zijn oorsprong heeft. Daarom wordt ervoor gekozen om regio's de ruimte te geven om maatregelen ook in te kunnen zetten voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar die nog onder de leer- en kwalificatieplicht vallen, omdat hiermee uitval op latere leeftijd kan worden voorkomen. Hierbij geldt, net als bij andere maatregelen, dat regio's aannemelijk maken dat dit aanvullend is op de bestaande wettelijke taken.

Met betrekking tot het verzoek niet te spreken van mbo-2 of hoger, geldt tot slot dat dit punt in de regeling is verwerkt door de onderwijsniveaus uit te schrijven.<sup>17</sup>

---

<sup>17</sup> Zie bijlage 1 bij de regeling.

### *Afspraken in regionaal programma*

Twee organisaties geven aan dat zij het veel onderwerpen vinden waarover afspraken gemaakt moeten worden. Dit kan leiden tot minder vrijheid en meer administratieve lasten. Dezelfde organisaties vragen tevens om een aantal extra onderwerpen in de regeling op te nemen. Hierbij wordt de voorkeur uitgesproken niet alleen aandacht te hebben voor een overgangsdokument, maar ook om aandacht te besteden aan goed georganiseerde doorlopende begeleiding. Hierbij wordt ook het verzoek gedaan om beter over de mbo-verklaring te communiceren en aandacht te besteden aan wat een student hiermee kan.

Verder worden enkele aanvullende wensen genoemd om bij het maken van afspraken op in te gaan:

- Enkele landelijke organisaties vragen aandacht voor de rol van instellingen die de ESB-regeling<sup>18</sup> uitvoeren. Deze instellingen moeten expliciet opgenomen worden in de regeling omdat zij een belangrijke rol vervullen voor jongeren die moeilijk aan het werk komen.
- De wens wordt uitgesproken om, als onderdeel van het onderwerp vo-mbo, ook expliciet nieuwkomers te benoemen.
- Enkele gemeenten willen in de regeling graag aandacht voor flexibele instroommomenten.
- Bij ongediplomeerd aan het werk, wordt de opmerking gemaakt dat hier een afhankelijkheid is van werkgevers en dat hier in de arbeidsmarktregio afspraken over moeten worden gemaakt.
- Tenslotte wil een organisatie dat er een passage wordt opgenomen over het 'inclusief advies', waarin het mbo met partners bekijkt of een volledige opleiding, praktijkleren in het mbo of een andere passende opleidingsroute het meest passend is, en wat hiervoor nodig is.

Het aantal afspraken in het regionaal programma blijft onveranderd. De reden hiervoor is dat dit belangrijke thema's zijn om vsv of jeugdwerkloosheid tegen te gaan. Daarbij zijn er op veel van deze thema's nu al afspraken in regio's. Desgewenst kunnen deze afspraken in het nieuwe regionaal programma worden overgenomen.

Op basis van deze reacties wordt wel een aantal aanvullingen gedaan in de regeling en toelichting:

---

<sup>18</sup> Subsidieregeling voor scholing en re-integratie van personen met arbeidsbeperkingen en ernstige scholingsbelemmeringen.

- Verduidelijkt wordt in de toelichting dat bij de afspraken tussen scholen, Doorstroompunt en gemeenten het doel is om te komen tot goed georganiseerde doorlopende begeleiding.
- Bij het onderwerp 'laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning' worden regio's in de toelichting gewezen op specifieke methoden en regelingen om jongeren met ernstige problematiek toe te leiden naar werk, zoals de ESB-regeling. In het regionaal programma kunnen samenwerkingsafspraken worden opgenomen met ESB-instellingen. Hiermee kunnen gemeenten invulling geven aan de uitvoering van artikel 7a van de Participatiewet.
- In de regeling wordt opgenomen dat bij het onderwerp overgang vo-mbo, niet alleen speciale aandacht gevraagd voor vso-leerlingen, maar ook voor nieuwkomers. De reden hiervoor is dat de schooluitval en werkloosheid onder nieuwkomers relatief hoog is.<sup>19</sup>
- Daarnaast zal bij de ondersteuning van regio's extra aandacht besteed worden aan de MBO-verklaring, waarover in het regionaal programma tevens samenwerkingsafspraken moeten worden gemaakt.

De volgende punten hebben echter niet geleid tot aanvullingen in de regeling en toelichting:

- Meer flexibele instroom is belangrijk voor het tegengaan van vsv. In de Kamerbrief over de voortgang van het actieplan vsv, wordt ingegaan op welke acties ingezet worden om mbo-instellingen te stimuleren dit meer mogelijk te maken.<sup>20</sup> Omdat dit over de organisatie van en bedrijfsvoering van het onderwijs door de mbo-instellingen gaat en de andere partners hier geen directe rol in hebben, is het niet passend om dit als verplicht onderwerp in de regeling op te nemen. Het staat regio's vrij om hier desgewenst toch afspraken over te maken.
- Het tegengaan van ongediplomeerde uitstroom naar werk, is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van scholen, gemeenten en het Doorstroompunt. Daarom is het belangrijk dat hier gezamenlijke afspraken over gemaakt worden. Daarbij kan de centrumgemeente, die partner is in de arbeidsmarktregio, ook inzetten op het maken van afspraken met sociale partners, sectoren en werkgevers over de inzet op scholing voor werkzoekende en werkzame jongeren zonder startkwalificatie.

<sup>19</sup> Zie ook: Kamerstukken II, 2024/2025, 32824, nr. 455

<sup>20</sup> Kamerstukken II 2024/25, 26695, nr. 145.

- Het inclusief advies wordt niet expliciet opgenomen in de regeling, omdat de wijze waarop de overgang naar het mbo wordt vormgegeven aan de partijen zelf is. Regio's kunnen bij het onderwerp 'overgang vo-mbo' bijvoorbeeld afspreken om met een inclusief advies te werken.

#### *Voorwaarden maatregelen*

Een regio geeft aan dat de voorwaarde 'een maatregel aanvullend moet zijn op de reguliere taak' tot verwarring leidt, omdat de reguliere taak niet voldoende afgebakend is. Een regio vraagt coultance te betrachten bij de verantwoording van het regionaal programma in het eerste jaar omdat dit wetsvoorstel nieuwe werkwijzen van partners vraagt. Een landelijke organisatie vraagt zich af of professionalisering betaald mag worden uit het regionaal programma.

Maatregelen in het regionaal programma moeten aanvullend zijn op wettelijke taken van organisaties. Het klopt dat deze taken vaak redelijk ruim en open zijn gedefinieerd, waardoor er discussie kan zijn over de reikwijdte van de wettelijke taak. De logische volgorde is dat de betreffende organisatie eerst zelf beoordeelt hoe zij invulling geeft aan de wettelijke verplichtingen. Vervolgens kunnen partijen gezamenlijk inventariseren welke aanvullende maatregelen nodig zijn. Op die manier is er dus altijd inzicht in de reikwijdte van de wettelijke taken en kan ook worden beschreven hoe de maatregel zich verhoudt tot de reguliere taak en waarom deze maatregel aanvullend nodig is. De reden dat deze voorwaarde is opgenomen, is dat het niet wenselijk is dat wettelijke taken van organisaties worden bekostigd met middelen uit het regionaal programma. Zij moeten hun reguliere taken bekostigen met de middelen die zij voor deze reguliere taken ontvangen.

Bij de financiële verantwoording in het eerste jaar wordt geen coultance betracht. De middelen die beschikbaar zijn voor het regionaal programma moeten verantwoord worden conform de eisen in de wet- en regelgeving. De contactschool en contactgemeente zijn ook al bekend met de verantwoordingssystematiek omdat deze niet wijzigt ten opzichte van de huidige Regeling regionale aanpak vsv 2020-2025. Inhoudelijk kan in het regionaal programma aangegeven dat bepaalde afspraken of maatregelen gedurende de looptijd van het regionaal programma verder kunnen worden uitgewerkt.

Goed toegeruste en opgeleide medewerkers zijn essentieel voor een effectieve begeleiding van jongeren. Een goede doorlopende ondersteuning van jongeren is een gezamenlijke opgave, waardoor het heel belangrijk is dat medewerkers de

kennis en mogelijkheden van elkaar kennen en benutten. Een regio kan ervoor kiezen om niet alleen gezamenlijke afspraken te maken op dit onderwerp in het regionaal programma, maar ook aanvullende maatregelen te nemen en dus budget uit het regionaal programma hieraan te besteden. Het kan bijvoorbeeld gaan om gezamenlijke trainingen of opleidingen, het organiseren van intervisie of het ontwikkelen van kennisproducten. Het is wel belangrijk dat duidelijk is dat de inzet uit het regionaal programma aanvullend is op wat organisaties al aan kennisontwikkeling doen voor de uitvoering van de reguliere taken.

#### *Budgetten*

Eén regio geeft aan dat een passende financiering ontbreekt voor de uitvoering van de taak om jongeren met bredere problematiek te ondersteunen. Een landelijke organisatie wijst op het 'ravijnjaar', waardoor de financiën van gemeente onder druk staan. Een landelijke organisatie geeft aan dat er doelen opgesteld moeten worden tot schooljaar 2029/2030, terwijl de bekostiging loopt tot en met 2029. Zij stellen dat er geen middelen zijn om activiteiten uit te voeren in de tweede helft van studiejaar 2029-2030. Enkele gemeenten en een landelijke organisatie geven aan dat zij het belangrijk vinden dat bij de evaluatie in 2028 wordt bekeken of de middelen in het wetsvoorstel toereikend zijn.

Met deze wet komt er fors meer structureel geld beschikbaar voor de ondersteuning van jongeren, gebaseerd op het verwachte aantal jongeren en de gemiddelde tijdsinvestering. Zo stijgt het budget voor de contactgemeente voor het regionaal programma, ondanks de korting van 10% op de specifieke uitkering, alsnog van € 19 miljoen naar € 50,2 miljoen per jaar. Ook stijgt het budget voor de Doorstroompuntfunctie met bijna € 20,7 miljoen structureel. Het budget van € 15 miljoen dat centrumgemeenten nu tijdelijk ontvangen voor de Aanpak Jeugdwerkloosheid, wordt met deze wet structureel verstrekt ten behoeve van gemeenten, centrumgemeenten en het regionaal programma.

Tot en met 2027 hebben gemeenten daarnaast cumulatief 3 miljard ontvangen. Deze middelen helpen om de jeugdzorguitgaven en de uitgaven voor andere gemeentelijke taken te dekken en dempt de tijdelijke terugval in het Gemeentefonds in 2026, ook wel ravijnjaar genoemd.

Wat betreft het punt dat er geen middelen zijn om activiteiten uit te voeren in de tweede helft van studiejaar 2029-2030, terwijl hier wel een doel op is gericht. Het doel om het aantal vsv'ers te verminderen, kan alleen per schooljaar gemonitord worden. De budgetten worden echter per kalenderjaar verstrekt. De

middelen voor het regionaal programma staan structureel op de begroting van OCW, het is daarom de verwachting dat ook na 2029 aanvullende middelen beschikbaar zijn voor het tegengaan van vsv. Hiermee kan de aanvullende inzet in het tweede deel van schooljaar 2029/2030 worden betaald. Maar ook zonder aanvullende middelen in het regionaal programma, is het tegengaan van schooluitval een belangrijke taak van onderwijsinstellingen.

De evaluatie van de wet, het besluit en de regeling vindt in 2028 plaats. In paragraaf 7 van de memorie van toelichting bij de wet is al opgenomen dat in de evaluatie wordt gekeken naar “de mate waarin de financiële middelen afdoende zijn voor de invulling van de taken”.<sup>21</sup>

Een toelichting waarom de loon- en prijsbijstelling tijdens de looptijd van het regionaal programma wordt toegevoegd aan de lumpsum van mbo-instellingen en het budget van de Doorstroompuntfunctie, is opgenomen in paragraaf 7.1 en 7.2 in de toelichting van de regeling.

#### *Budget voor contactscholen met veel jongeren woonachtig in andere regio's*

Een landelijke organisatie en een regio geven aan dat in twee situaties de middelen onvoldoende aansluiten op de opgave van de school of regio. Het gaat enerzijds om scholen, met name beroepscolleges, die vestigingen hebben in veel verschillende Doorstroompuntregio's. Anderzijds gaat het om scholen die netto veel meer studenten uit andere regio's trekken.

Sommige mbo-instellingen hebben in veel verschillende Doorstroompuntregio's onderwijslocaties. De middelen voor de aanvullende loopbaanbegeleiding worden verdeeld via de lumpsum van mbo-instellingen. Instellingen kunnen deze middelen daarom zelf verdelen over de diverse onderwijslocaties. Voor het regionaal programma ontvangen de contactschool en contactgemeente in de Doorstroompuntregio middelen voor de jongeren die in de regio wonen. Voor de inzet van deze middelen, betrekken zij onder andere de scholen die een onderwijslocatie hebben in deze regio. De maatregelen die in de regio genomen worden, kunnen zo inspelen op de opgave op de onderwijslocaties in de betreffende regio.

Sommige Doorstroompuntregio's hebben relatief meer onderwijsvolgende jongeren, dan dat er jongeren in de Doorstroompuntregio woonachtig zijn. Zij hebben een grotere taak dan in het model van het CBS rekening mee wordt

---

<sup>21</sup> Kamerstukken II 2024/25, 36667, nr. 3, p. 52.

gehouden. Hier kon bij het model van het CBS geen rekening mee worden gehouden, omdat de werkelijke onderwijslocatie op het moment van het maken van het model nog niet eenduidig geregistreerd werd.

Daarom wordt naar aanleiding van dit punt € 6.700.000 voor vier jaar als tegemoetkoming verstrekt aan de contactscholen in deze regio's. Deze tegemoetkoming bestaat uit de loon- en prijsbijstelling van het budget voor de contactschool dat in de voorjaarsnota 2025 is toegekend. De reden dat alleen deze loon- en prijsbijstelling wordt gebruikt, is dat het niet wenselijk is aan andere contactscholen minder middelen te verstrekken dan eerder aan hen is gecommuniceerd. De details zullen in de regeling worden opgenomen.

Voor een volgend regionaal programma wil OCW samen met het CBS het verdeelmodel verbeteren, onder andere door te bekijken of de onderwijslocatie als indicator beschikbaar en bruikbaar is. Hiermee zou bij de verdeling van de middelen voor de contactschool, kunnen worden uitgegaan van waar de jongere het onderwijs volgt in plaats van waar hij woont. Hier start het CBS in 2026 mee. Het is echter niet wenselijk om de verdeling van het budget over de contactscholen tijdens de looptijd van het regionaal programma te wijzigen. Dit zorgt voor onzekerheid voor regio's en veel extra administratieve lasten, omdat er dan aangepaste regionale programma's moeten worden gemaakt. Een logisch wijzigingsmoment is daarom een volgend regionaal programma. In de tussentijd kunnen regio's onderling ook afspraken maken over de inzet van budget en/of mensen op onderwijslocaties in andere regio's. Hierbij kunnen zij gebruik maken van het vsv-dashboard waarin zichtbaar is hoe de leerling- en studentenstromen tussen Doorstroompuntregio's lopen.<sup>22</sup>

#### *Overig*

De punten die gemaakt zijn in de internetconsultatie zijn zeer divers, daarom wordt hieronder per ingebracht punt een reactie gegeven.

Inbreng: Een landelijke organisatie wijst erop dat doorstromers van het vso naar het mbo weer vsv'er kunnen worden. Zij geven aan dat sturen op rendement haaks staat op het toelatingsrecht.

Reactie: Alleen vso-leerlingen met uitstroomprofiel arbeidsmarkt en dagbesteding kunnen geen vsv'er worden. Deze uitzondering is er, omdat zij over het algemeen geen startkwalificatie kunnen halen. Het toelatingsrecht is een groot goed en

---

<sup>22</sup> DUO (2025) vsv-dashboard,  
<https://informatieproducten.duo.rijkscloud.nl/public/dashboardvsvopen/>.

biedt jongeren kansen. Jongeren met vso uitstroomprofiel vervolgonderwijs, kunnen in principe een startkwalificatie halen. Het is belangrijk dat zij ook de kans krijgen om door te stromen naar het mbo. Het is aan regio's om te zorgen dat deze jongeren succesvol deze overstap kunnen maken. Door goede afspraken in het regionaal programma en eventueel een aanvullende maatregel, hoeft het toelatingsrecht voor studenten uit het vso niet haaks te staan op succesvolle doorstroom naar het mbo.

Inbreng: Een regio geeft aan een enorme tijdsdruk te voelen om het regionaal programma voor te bereiden.

Reactie: De belangrijkste onderdelen van het regionaal programma zijn in vijf bijeenkomsten in het land in mei/juni 2024 al toegelicht door OCW en SZW. Hierin stonden ook al vrijwel alle onderwerpen centraal waar afspraken over gemaakt moeten worden en de voorwaarden voor de maatregelen. Daarom is het haalbaar om in januari 2026 een regionaal programma te hebben. Hierbij moet worden opgemerkt dat ook tijdens de looptijd van het regionaal programma afspraken verder kunnen worden uitgewerkt en maatregelen aangescherpt of aangepast. Ook kan de inhoud uit het vorige regionaal programma deels worden hergebruikt.

Inbreng: Enkele gemeenten zijn bezorgd over de rol van marktpartijen en dat deze naast de reguliere dienstverlening komt te staan.

Reactie: Doorstroompunten, scholen en gemeenten gaan zelf over welke maatregelen zij nemen. Zij kunnen dus zelf bepalen of zij een rol zien weggelegd voor commerciële partijen.

Inbreng: Een gemeente geeft aan dat onduidelijk is welke verantwoordelijkheid werkgevers hebben.

Reactie: Zonder werkgevers kunnen jongeren niet duurzaam aan het werk komen. Werkgevers zijn essentieel bij de oriëntatie op werk, tijdens de opleiding door het bieden van stageplekken en leerbanen, voor de instroom in werk en de eventueel benodigde bij- of omscholing tijdens het werk. De arbeidsmarktregio is de plek waar afspraken over de rol van werkgevers gemaakt kunnen worden met sociale partners en desgewenst specifieke sectoren en waar dienstverlening aan werkgevers wordt geboden in het regionaal Werkcentrum. De centrumgemeente vormt in de governance-structuren de schakel tussen de partners in de Doorstroomregio en de partners in de arbeidsmarktregio en kan zo bijdragen aan afstemming.

Inbreng: Een regio geeft aan dat we niet alle vsv'er over één kam moeten scheren, maar ons vooral moeten richten op de vsv'ers waar we ons zorgen om maken.

Reactie: het tegengaan van schooluitval is in de regeling een belangrijk doel, ongeacht of jongeren na het verlaten van de school werk hebben. Regio's kunnen zelf prioriteren aan welke vsv'ers zij meer of minder aandacht besteden. Zo leggen zij bijvoorbeeld meer nadruk op vsv'ers zonder werk, en geven zij minder prioriteit aan vsv'ers die duurzaam aan het werk zijn.

Inbreng: Een gemeente geeft aan dat zij de relatie missen tussen deze wet- en regelgeving en het wetsvoorstel terugdringen verzuim.

Reactie: Het verbeteren van de schoolaanwezigheid is een belangrijke manier om uitval tegen te gaan. Dit is toegelicht in de bijlage bij de Kamerbrief over de voortgang van het actieplan vsv (Kamerstukken II 2024/25, 36667, nr. 3, bijlage 1) en is opgenomen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel terugdringen schoolverzuim.<sup>23</sup>

Inbreng: Een regio geeft aan dat routes voor praktijkleren (mbo certificaat, praktijkverklaring) niet bekostigd worden door OCW waardoor jongeren niet altijd de meest passende loopbaan- en leerroute kunnen volgen om te komen tot een duurzame deelname aan de arbeidsmarkt.

Reactie: Het stimuleren van om- en bijscholing van jongeren zonder startkwalificatie is zeer belangrijk voor een duurzame arbeidsmarktinschakeling. Via de SLIM-regeling is er subsidie beschikbaar waarmee (delen van) opleidingen uit sectorale Ontwikkelpaden, waaronder ook mbo-opleidingen die worden afgesloten met een mbo-certificaat of mbo-praktijkverklaring, kunnen worden bekostigd. Ook kan worden bezien of er financieringsmogelijkheden zijn voor bi- en omscholing (leven lang ontwikkelen) bij de gemeente, regionale talentfondsen, de provincie (human capital agenda's), op grond van Europese regelingen of O&O-fondsen van branches. Dit is verder uitgewerkt in de toelichting van de regeling in paragraaf 2.2.3.

Inbreng: Een individu geeft aan dat het belangrijk is dat de leerplicht ook voor jongeren afkomstig van het vso tot 18 jaar geldt, zodat zij ook recht hebben op onderwijs.

Reactie: De kwalificatieplicht geldt niet voor jongeren die afkomstig zijn vanuit het vso met uitstroomprofiel dagbesteding of arbeidsmarkt. De wet bevat geen wijzigingen van de Leerplichtwet 1969 (waar de kwalificatieplicht onderdeel van

---

<sup>23</sup> Kamerstukken II 2024/25, 26695, nr. 145; Kamerstukken II 2024/25, 36663, nr. 3.

is). Vso-scholen kunnen jongeren tot 21 jaar onderwijs aanbieden, maar in de praktijk stromen veel jongeren rond hun 17<sup>e</sup> verjaardag uit. Uit de probleemanalyse die ten grondslag ligt aan de wet blijkt dat veel van de jongeren met uitstroomprofiel arbeidsmarkt geen duurzaam werk vinden. Daarom is het belangrijk dat regio's met elkaar afspraken maken en eventueel aanvullende maatregelen nemen om deze jongeren meer perspectief op duurzaam werk te bieden. Voorgaande neemt overigens niet weg dat deze jongeren na het verlaten van de vso-school desgewenst wel onderwijs kunnen volgen en in die zin recht op onderwijs hebben. Op het mbo geldt immers het toelatingsrecht.

Inbreng: Een gemeente geeft aan dat de huidige regeling Beschut Werk een belemmering vormt voor de doorstroom van een substantieel deel van de leerlingen van pro-/vso-scholen naar betaald werk. Zij belanden op de wachtlijst en vallen tussen wal en schip, met zorg- en welzijnsproblemen en maatschappelijke uitval tot gevolg.

Reactie: Het ministerie van SZW heeft het afgelopen jaar met honderden professionals (die werken bij gemeenten, UWV, sociaal ontwikkelbedrijven en vso- en pro-scholen) en met mensen die zelf werken in een beschutte omgeving, gesproken over hun ervaringen met beschut werk. Bij deze gesprekken gaven zij aan tegen welke knelpunten zij aanlopen bij de realisatie van beschut werk en welke mogelijkheden zij zien om beschut werk verder te bevorderen. Uit deze gesprekken kwam naar voren dat beschut werk steeds beter van de grond komt. Het aantal werkplekken groeit gestaag en in veel regio's is de samenwerking tussen partners constructief. Tegelijkertijd horen we ook duidelijke signalen over wat nog beter kan. Zo sluit het werkaanbod niet altijd aan bij de talenten van mensen om wie het gaat. Ook wordt de toegang tot beschut werk soms als ingewikkeld ervaren en is de samenwerking tussen zorg, onderwijs en werk in de regio's niet altijd goed georganiseerd. In de verbeteragenda beschut werk<sup>24</sup> geven we maximaal gehoor aan de signalen en oplossingsrichtingen die de ervaringsdeskundigen uit de praktijk ons hebben meegegeven. Hiermee kunnen de komende tijd goede stappen gezet worden om beschut werk voor meer mensen toegankelijk én passend te maken. Het signaal dat de regeling over beschut werk zelf een belemmering vormt voor de doorstroom van een substantieel deel van de leerlingen van pro- en vso-scholen naar betaald werk is in dit proces niet meegegeven. Eventuele aanvullende belemmeringen kunnen – met concrete duiding van de problematiek – worden gemeld bij SocialeInfrastructuur@minszw.nl.

---

<sup>24</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/07/02/bijlage-2-verbeteragenda-beschut-werk>

### **3. Vervolg**

- Het besluit wordt eind 2025 gepubliceerd.
- Per 1 januari 2026 treden de wet, het besluit en de regeling in werking.
- In januari 2026 kunnen contactscholen, op basis van het gezamenlijke regionale programma, een subsidieaanvraag doen.
- In maart 2026 worden deze regionale programma's beoordeeld en krijgen zij een beschikking.